

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 19 czerwca 2026 r.

Pozycja 77

POSTANOWIENIE

z dnia 9 czerwca 2026 r.

Sygn. akt SK 59/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz
Bogdan Świączkowski
Jarosław Wyrembak – sprawozdawca
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 czerwca 2026 r., skargi konstytucyjnej Ł.B. o zbadanie zgodności:

art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. poz. 1910) z art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 i art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 16 sierpnia 2019 r. skarżący Ł.B. (dalej: skarżący) zakwestionował konstytucyjność art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. poz. 1910; dalej: ustawa nowelizująca) na tle następującego stanu faktycznego:

1.1. W związku z rezygnacją komornika sądowego z pełnienia obowiązków, skarżący objął po nim zastępstwo i przejął prowadzone przez poprzednika postępowania egzekucyjne. Decyzją Ministra Sprawiedliwości skarżący został powołany na stanowisko komornika sądowego przy sądzie rejonowym i przejął do prowadzenia kancelarię komorniczą po poprzedni-

ku. W dalszej kolejności, sąd rejonowy postanowił zobowiązać skarżącego do zwrotu różnicy między opłatą uiszczoną przez wierzyciela w postępowaniu komorniczym a opłatą tymczasową przewidzianą w art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, ze zm.; dalej: ustawa o komornikach z 1997 r.).

1.2. Wobec odwołania skarżącego od powyższego orzeczenia, sąd okręgowy oddalił zażalenie skarżącego na postanowienie sądu rejonowego. Zdaniem sądu okręgowego, w związku z przejściem do dalszego prowadzenia spraw egzekucyjnych po innym komorniku sądowym, skarżący wstąpił w prawa i obowiązki poprzednika, a tym samym ponosi odpowiedzialność za podjęte przez niego działania. Z tego względu skarżący zobowiązany został do zwrotu opłaty pobranej przez poprzedniego komornika na rzecz wierzyciela występującego w przejętym postępowaniu komorniczym. W tym stanie rzeczy skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną wskazując orzeczenie sądu okręgowego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

2. W piśmie z 29 czerwca 2020 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że postanowił nie przystępować do przedmiotowego postępowania.

3. W piśmie z 7 kwietnia 2022 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Sejm) przedstawił wyjaśnienia wnosząc o stwierdzenie, że art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej w zakresie, w jakim nakłada na komornika sądowego powołanego w miejsce komornika, którego powołanie wygasło, po tym jak wierzyciel uiścił opłatę stałą, a jej suma została rozchodowana, obowiązek zwrotu różnicy między opłatą uiszczoną a opłatą tymczasową, jest niezgodny z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wywodzoną z art. 2, oraz w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. W pozostałym zakresie Sejm wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

3.1. W uzasadnieniu stanowiska Sejm przyjął założenie, że ustawa nowelizująca, zawierająca zaskarżony przepis, ma charakter specyficzny i stanowi akt normatywny, którego podstawowym celem jest dokonanie zmian w ustawie zmienianej, tj. w ustawie o komornikach z 1997 r. Sejm zwrócił uwagę, że ustawa nowelizująca nie została zaskarżona w okresie *vacatio legis*, lecz po wejściu w życie i wywołaniu skutków w zakresie brzmienia ustawy o komornikach z 1997 r. Sejm przyjął w związku z tym, że zaskarżony art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej ma charakter przejściowy. Ponadto, analiza zarzutów sformułowanych w skardze doprowadziła Sejm do przekonania, że ograniczają się one jedynie do okoliczności, w jakich adresatem zaskarżonego przepisu jest komornik sądowy, który nie otrzymał od wierzyciela opłaty stałej, bowiem została ona uiszczona na rzecz jego poprzednika w obszarze niezakończonych postępowań egzekucyjnych, zaś zwrotu różnicy między zapłatą uiszczoną na rzecz poprzednika aktualny komornik musi dokonać z wynagrodzenia otrzymywanego zgodnie z bieżącym stanem prawnym, albo pokryć z własnego majątku. Sejm przyjął również, że ustawa nowelizująca nie została formalnie derogowana, zaś zmieniona w następstwie jej uchwalenia ustawa o komornikach z 1997 r. została uchylona ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771), a w części dotyczącej kosztów postępowań i czynności komorników sądowych została zastąpiona przez ustawę z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. poz. 770; dalej: u.k.k. lub ustawa o kosztach) utrzymującą stosowanie m.in. zaskarżonego przepisu do postępowań wszczętych i niezakończonych przed jej wejściem w życie. Sejm przyjął więc, że jakkolwiek opłaty komornicze są

unormowane w ustawie o kosztach, to niektóre wcześniejsze przepisy, w tym zaskarżona regulacja, mogą być uznane za nadal obowiązujące w systemie prawnym, skoro mogą być w dalszym ciągu stosowane. Sejm podniósł wreszcie, że ocenie merytorycznej mogą podlegać jedynie zarzuty niezgodności art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji. W pozostałym zakresie Sejm wniósł o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku wynikającą z nieadekwatności wskazanych w skardze wzorców kontroli.

3.2. Dokonując oceny merytorycznej regulacji w ustalonym powyżej zakresie Sejm doszedł do przekonania, że przepisy ustawy o komornikach z 1997 r. nie zawierają pełnej regulacji skutków ustanowienia zastępcy i powołania nowego komornika w sferze majątkowej, związanej z prowadzeniem kancelarii komorniczej. Sejm dostrzegł, że mogą w tym obszarze powstać zobowiązania, których zaspokojenie – na różnych podstawach prawnych – będzie powinnością byłego komornika, jego zastępcy albo komornika, który przejął kancelarię. Sejm wskazał jednocześnie, że niezależnie od niejasności dotyczących rozdziału opłat egzekucyjnych między poprzedniego i aktualnego komornika, przyjęte przez ustawodawcę zasady miały na uwadze potrzebę kontynuowania spraw w toku i stanowią wyraz kompromisu między ochroną interesów majątkowych jednostek sprawujących urząd komornika a zapewnieniem realizacji obowiązków publicznoprawnych w postaci prowadzenia egzekucji w sprawach cywilnych. Zdaniem Sejmu nie ulega także wątpliwości, że intencją ustawodawcy w nowelizowaniu zasad pobierania opłat egzekucyjnych było ich dostosowanie do dyrektyw płynących z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej, równości oraz proporcjonalnej ingerencji w sferę praw majątkowych dłużnika, który dobrowolnie wykonał w terminie nałożony na niego obowiązek po wezwaniu przez komornika. Sejm podkreślił przy tym, że zobowiązując komorników do zwrotu wierzycielom różnicy między uiszczoną przez nich opłatą stałą, ustaloną według wcześniejszych stawek, a opłatą tymczasową według nowego stanu prawnego, ustawodawca uznał, iż przeniesienie ekonomicznych konsekwencji dokonanej reformy na komorników jest rozwiązaniem odpowiadającym konstytucyjnej zasadzie sprawiedliwości społecznej, bowiem pobrane przez nich opłaty nie stanowiły wynagrodzenia za wykonane czynności i nie były ekwiwalentne względem świadczonej przez komornika pracy. W ocenie Sejmu nie można jednak takiej argumentacji odnieść do regulacji, która obowiązkiem zwrotu obarczyła komorników będących następcami tych, którzy pobrali opłaty stałe przy założeniu, że suma pochodząca z tych opłat została rozchodowana, a więc ani nie znajduje się już na rachunku kancelarii komornika, którego powołanie wygasło z mocy prawa, ani nie została przekazana powołanemu następcy. Zdaniem Sejmu zaskarżony przepis nie spełnia w tym zakresie testu proporcjonalności w świetle wymagania płynącego z art. 31 ust. 3 Konstytucji, by efekty wprowadzanej regulacji zapewniały osiągnięcie zamierzonych skutków i pozostawały w odpowiednim stosunku do ciężarów nakładanych na jednostkę. Sejm stanął na stanowisku, że zakwestionowana regulacja ingeruje w prawa majątkowe komorników przejmujących postępowania po poprzednikach, którzy pobrali opłaty stałe, i z tego względu, w wypadku tej szczególnej grupy adresatów zaskarżonego unormowania, nie można wysuwać oczekiwania zwrotu opłaty stałej w części uznanej za nadwyżkę sumy wynikającej z rzeczywistej pracy i zaangażowania komornika w postępowaniu egzekucyjnym. Z tego względu Sejm wniósł o stwierdzenie, że zaskarżone unormowanie jest niezgodne z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

3.3. W dalszej kolejności Sejm odniósł się do zarzutu naruszenia przez zaskarżony przepis zasady ochrony interesów w toku oraz ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikających z art. 2 Konstytucji. Sejm podniósł, że ingerencja ustawodawcy w spoczywające na nowo powołanym komorniku obciążenia majątkowe, wyni-

kające z kontynuowania spraw egzekucyjnych, wymaga zastosowania instrumentarium odpowiadającego zasadzie pewności prawa. Zdaniem Sejmu, ustawa nowelizująca powinna zatem przewidywać w tym zakresie stosowne rozwiązanie, a jednym z nich mogłaby być odpowiednia *vacatio legis* albo odpowiednie przepisy przejściowe zapewniające adekwatną ochronę praw majątkowych następców na urzędach komornika. Wziąwszy pod uwagę sekwencję zdarzeń stanowiących tło faktyczne skargi konstytucyjnej Sejm wyraził pogląd, że modyfikacja ustawy o komornikach z 1997 r. mogłaby być akceptowalna z punktu widzenia standardów demokratycznego państwa prawnego tylko wtedy, gdyby była dokonana na korzyść komorników zobligowanych do kontynuowania spraw egzekucyjnych po swoich poprzednikach, zaś zakwestionowany przepis uniemożliwił skarżącemu dokończenie przejętych po poprzedniku postępowań, stosownie do przepisów obowiązujących w chwili objęcia stanowiska, nie stwarzając mu tym samym możliwości dostosowania się do zmienionych uregulowań prawnych. Z tego względu Sejm zajął stanowisko, że zaskarżony przepis jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 i z zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wywodzoną z art. 2 Konstytucji.

4. W piśmie z 20 marca 2023 r., Prokurator Generalny (dalej: Prokurator) przedstawił stanowisko, że art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej w zakresie, w jakim nakłada na komornika sądowego obowiązek zwrotu na rzecz wierzyciela różnicy między opłatą uiszczoną a opłatą tymczasową, o której mowa w art. 49a ust. 1 ustawy o komornikach z 1997 r., a opłata dotychczasowa została pobrana przez jego poprzednika na stanowisku komornika, jest zgodny z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 oraz w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Prokurator wniósł ponadto o umorzenie postępowania w pozostałym zakresie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

4.1. Uzasadniając stanowisko Prokurator przyjął założenie, że uchylenie ustawy o komornikach z 1997 r. nie doprowadziło do uchylenia art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej. Prokurator wskazał, że powyższy przepis jest „przepisem dotychczasowym”, w rozumieniu art. 52 ust. 1 u.k.k., więc może znaleźć zastosowanie w postępowaniach wszczętych i niezakończonych przed 1 stycznia 2019 r. Prokurator stanął w związku z tym na stanowisku, że ukształtowane przez ustawę nowelizującą normy ustawy o komornikach z 1997 r. nadal mogą być stosowane w toczących się postępowaniach egzekucyjnych i dlatego należy uznać je za normy obowiązujące, zaś ich konstytucyjność może podlegać kontroli w badanej sprawie. Prokurator podniósł również, że ocenie merytorycznej mogą podlegać jedynie zarzuty niezgodności art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 i w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. W pozostałym zakresie postępowanie podlega, zdaniem Prokuratora, umorzeniu z uwagi na niedopuszczalność wydania orzeczenia wynikającą z nieadekwatności wzorców kontroli wskazanych w skardze.

4.2. W kontekście zarzutu niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Prokurator podniósł, że ustawa nowelizująca, która weszła w życie 28 października 2017 r. i mocą której doszło do zmiany wysokości i modelu pobierania opłat z tytułu m.in. egzekucji świadczeń niepieniężnych, została wprowadzona w związku z wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 października 2015 r., sygn. P 3/14 (OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 145). W świetle kwestionowanego w skardze przepisu, dostosowanie wcześniejszego systemu opłat egzekucyjnych do systemu znowelizowanego odbyło się kosztem komorników sądowych, którzy zostali zobowiązani do zwrotu na rzecz wierzycieli różnicy między opłatą uiszczoną w postępowaniu komorniczym, a opłatą tymczasową przewidzianą w znowelizowanych przepisach ustawy o komornikach z 1997 r.

Prokurator wskazał, że za tym rozwiązaniem przemawiały argumenty z ww. wyroku Trybunału, w którym stwierdzono, iż nie budzi wątpliwości okoliczność, w której wysokość opłaty egzekucyjnej nie jest adekwatna do nakładu pracy komornika i stopnia skuteczności jego działań w ramach konkretnej egzekucji. Koncepcja ustawy o komornikach z 1997 r. wymagała zaś uwzględnienia realnego, a nie czysto formalnie rozumianego nakładu pracy, czasu, kosztów i wysiłku komornika jako kryterium ustalania wysokości opłaty egzekucyjnej, co wynika z konieczności ochrony praw majątkowych dłużnika przed nadmierną ingerencją. W tym kontekście Prokurator podniósł, że ograniczenia w sferze prawa własności skarżącego znajdują uzasadnienie w konieczności ochrony praw innych osób. Prokurator wskazał w szczególności, że ingerencja ustawodawcy w prawa majątkowe komorników była uzasadniona w świetle ochrony praw majątkowych dłużników, a także doprowadzenia obowiązującego prawa do stanu zgodności z Konstytucją oraz osiągnięcia celu, jakim było ujednoczenie pozostających w toku postępowań egzekucyjnych pod względem sposobu pobierania i rozliczania opłat. W opinii Prokuratora cel polegający na ujednoczeniu reżimu pobierania opłat egzekucyjnych nie był możliwy do osiągnięcia bez ingerencji w prawa majątkowe komorników. Prokurator podkreślił przy tym, że jednym z założeń ustawy nowelizującej było obciążenie komorników sądowych kosztami jej wejścia w życie, co uzasadnione było tym, iż to w poczet majątku komorników weszły opłaty uiszczane przez wierzycieli z tytułu opłat stałych. Zdaniem Prokuratora stopień ingerencji w prawa majątkowe skarżącego nie był nadmierny, a ponadto koszty działalności kancelarii komorniczej pokrywane są z opłat uiszczanych w rozmaitych postępowaniach. W tym kontekście Prokurator stanął na stanowisku, że zaskarżony przepis w zakresie, w jakim nakłada na komornika sądowego obowiązek zwrotu na rzecz wierzyciela różnicy między uiszczoną opłatą stałą a opłatą tymczasową, w sytuacji, gdy komornik ten przejął do prowadzenia postępowanie egzekucyjne wszczęte i niezakończony do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej, a opłata dotychczasowa została pobrana przez jego poprzednika na stanowisku komorniczym, jest zgodny z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

4.3. W kontekście zarzutu niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 i w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Prokurator podniósł, że mając na uwadze stan faktyczny i prawny skarżącego należy przyjąć, iż do oceny konstytucyjności art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej adekwatna jest ocena zgodności kwestionowanej regulacji jedynie z ogólnie pojmowaną zasadą ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji. Zdaniem Prokuratora nie sposób bowiem wskazać konkretnego prawa nabytego skarżącego, które miałyby doznać naruszenia wskutek zastosowania kwestionowanej normy. W tym kontekście Prokurator wskazał, że dla oceny ewentualnego naruszenia przez zakwestionowaną normę zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa istotne jest ustalenie relacji czasowych pomiędzy poszczególnymi zdarzeniami, które złożyły się na stan faktyczny stanowiący tło badanej sprawy. Analiza sekwencji zdarzeń doprowadziła Prokuratora do przekonania, że zarówno w chwili obejmowania zastępstwa za rezygnującego z pełnienia obowiązków komornika, jak i w chwili obejmowania stanowiska komornika sądowego, skarżący mógł znać treść wyroku TK o sygn. P 3/14, w którym wskazano m.in. nieadekwatność wysokości opłaty stałej do nakładu kosztów, czasu i wysiłku komornika w sytuacji, gdy dłużnik dobrowolnie wykonał nałożony obowiązek. Prokurator stanął więc na stanowisku, że skarżący, który znał sytuację faktyczną spraw egzekucyjnych prowadzonych przez swego poprzednika i który miał możliwość zapoznania się z nią pełniąc funkcję jego zastępcy, mógł mieć świadomość, że ustawodawca dokona zmian w sposobie naliczania i wysokości opłat za prowadzenie egzekucji w związku z wykonaniem ww. wyroku Trybunału. Zdaniem Prokuratora, skarżący powinien planować swoje działania ze świadomością nadchodzących zmian w prawie i liczyć się z koniecznością wypłaty środków

tytułem zwrotu opłat egzekucyjnych pobranych przez poprzednika. W ocenie Prokuratora, kwestionowany przepis nie powinien być zaskakujący dla skarżącego, ponieważ mógł on przewidzieć wprowadzenie do porządku prawnego mechanizmu zwrotu części pobranych opłat już w momencie przejmowania kancelarii i zaplanować działalność z uwzględnieniem potencjalnych skutków finansowych nowej regulacji. Z tego względu, w opinii Prokuratora, zaskarżony przepis w zakresie, w jakim nakłada na komornika sądowego obowiązek zwrotu na rzecz wierzyciela różnicy między uiszczoną opłatą stałą a opłatą tymczasową, w sytuacji, w której komornik ten przejął do prowadzenia postępowanie egzekucyjne wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej, a opłata dotychczasowa została pobrana przez jego poprzednika na stanowisku komornika, jest zgodny z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 oraz w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, rozpoznaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym może podlegać skarga konstytucyjna, w której zakwestionowane są uregulowania wykazujące dwojaką kwalifikację. Po pierwsze, stanowiły one podstawę normatywną ostatecznego orzeczenia wydanego w indywidualnej sprawie skarżącego, a po drugie – uczynienie z nich podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w indywidualnej sprawie spowodowało niedozwoloną ingerencję w sferę konstytucyjnie chronionych praw lub wolności jednostki. Skład Trybunału wyznaczony do dokonania merytorycznej oceny skargi konstytucyjnej nie jest związany rozstrzygnięciem wydanym na etapie wstępnej weryfikacji formalnej (zob. np. wyrok z 11 lipca 2013 r., sygn. SK 16/12, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 75). Stąd, na każdym etapie procedury przed Trybunałem skarga podlega kontroli pod kątem ujemnych przesłanek procesowych, których stwierdzenie skutkuje obligatoryjnym umorzeniem postępowania.

2. Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna jest pismem procesowym, którego treść winna odpowiadać warunkom formalnym wskazanym w art. 53 u.o.t.p.TK. W myśl art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna zawiera zatem określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. Zgodnie zaś z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna winna zawierać uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Uzasadnienie zarzutu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw polega więc na przedstawieniu argumentów, które uprawdopodobniają niezgodność zachodzącą pomiędzy kwestionowanym przepisem a normami zawartymi w konstytucyjnych wzorcach kontroli. W przeciwnym wypadku, uzasadnienie – jako formalnie wadliwe – kwalifikuje się jako pozorne, równoznaczne z jego brakiem. W razie zaś stwierdzenia przeszkody formalnej w postaci wadliwości uzasadnienia skargi Trybunał umarza postępowanie na etapie rozpoznania merytorycznego ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

3. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. W przedłożonej Trybunałowi

sprawie, jako ostateczne rozstrzygnięcie, w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji skarżący wskazał postanowienie sądu okręgowego z 16 maja 2019 r. oddalające zażalenie na postanowienie sądu rejonowego, które wydane zostało na podstawie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 468; dalej: k.p.c.). W myśl tego przepisu „[s]ąd wydaje z urzędu komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwa spostrzeżone uchybienia. Ocena prawna wyrażona przez sąd w ramach wydanych zarządzeń jest wiążąca dla komornika”. W zażaleniu na rozstrzygnięcie sądu rejonowego skarżący zarzucił przede wszystkim błędną interpretację powyższego przepisu. Drogą zaś skargi konstytucyjnej zakwestionował konstytucyjność przepisu, który posłużył sądowi do dokonania oceny prawnej, o której mowa w art. 759 § 2 k.p.c., to jest art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. poz. 1910; dalej: ustawa nowelizująca). Stanowi on z kolei, że „[j]eżeli wierzyciel uiszczył opłatę w wysokości przewidzianej w przepisach dotychczasowych, komornik sądowy zwraca wierzycielowi różnicę między opłatą uiszczoną a opłatą tymczasową przewidzianą w art. 49a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. W tym kontekście wątpliwości Trybunału wzbudziło brzmienie *petitum* skargi konstytucyjnej w zestawieniu ze wskazaną podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji. W *petitum* skargi skarżący wskazał bowiem w całości przepis przejściowy ustawy nowelizującej, to jest art. 2 ust. 3, bez związku z unormowaniem wynikającym z art. 759 § 2 k.p.c., który stanowił podstawę ostatecznego rozstrzygnięcia uzyskanego w drodze odwoławczej. Z drugiej strony, z uzasadnienia skargi wynika, że skarżący upatruje niezgodności z Konstytucją zakwestionowanej regulacji w zakresie, w jakim zastosowano ją w specyficznych okolicznościach faktyczno-prawnych sprawy skarżącego, polegających na przejściu kancelarii komorniczej i postępowań do prowadzenia po komorniku, który zrezygnował z pełnienia funkcji. Zarówno więc w odwołaniu na postanowienie sądu rejonowego, jak i drogą skargi konstytucyjnej skarżący kwestionuje dokonaną przez sąd interpretację zaskarżonego przepisu dokonaną celem wydania oceny prawnej dla zapewnienia należytego wykonania egzekucji, o czym mowa w podstawie ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego, tj. w art. 759 § 2 k.p.c., który nie został ujęty w *petitum* skargi.

4. Na tym tle Trybunał doszedł do przekonania, że zarówno z treści zażalenia na postanowienie sądu rejonowego wniesionego w drodze odwoławczej, jak i z treści uzasadnienia skargi konstytucyjnej wynika, że skarżący kwestionował trafność zastosowania zaskarżonego przepisu przez sąd w specyficznych okolicznościach faktyczno-prawnych, to jest w takich, w których wykonywał obowiązki komornika sądowego w sprawach przejętych do prowadzenia po innym komorniku, a nie pobierał opłat dotychczasowych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy nowelizującej. Z brzmienia kwestionowanego przepisu nie wynika jednak rozróżnienie między komornikami zwracającymi różnicę w opłatach, które pobierali wcześniej w prowadzonych postępowaniach, a komornikami zobowiązanymi do zwrotu różnicy w opłatach, których wcześniej nie pobierali. W tym kontekście Trybunał ustalił, że podnoszone przez skarżącego zarzuty niezgodności kwestionowanego uregulowania z Konstytucją w zakresie wskazanym w *petitum* skargi nie mają charakteru obiektywnego, lecz zależą od stanu faktycznego, którego prawidłowe ustalenie znajdowało się w gestii sądu rozpoznającego sprawę i odpowiadającego za trafne przyporządkowanie go do właściwej normy prawnej i jej wykładni. Na zastrzeżenia skarżącego w tym zakresie odpowiedzi udzielił sąd odwoławczy wskazując, że „gdy komornik sądowy przejmuje do dalszego prowadzenia sprawy egzekucyjnej po komorniku sądowym, który zrezygnował z pełnienia funkcji, automatycznie wstępuje on w prawa i obowiązki swojego poprzednika, a tym samym ponosi również odpowiedzialność za podejmowane przez niego działania. W przedmiotowej sprawie doszło do sytuacji,

w której skarżący przejął do dalszego prowadzenia sprawy egzekucyjnej innego komornika sądowego, który zrezygnował z pełnienia tej funkcji, przez co stał się nabywcą jego praw i obowiązków. Wobec czego ponosi również odpowiedzialność za działalność swojego poprzednika, zwłaszcza gdy poprzednik nie jest już komornikiem sądowym i nie można bezpośrednio egzekwować od niego żądanych świadczeń” (postanowienie sądu okręgowego, s. 5).

5. W tym kontekście Trybunał podkreśla, że rozstrzygnięcie o trafności ustaleń faktycznych dokonywanych przez sądy, a zwłaszcza prawidłowości zastosowania przepisów, czy też zasadności i poprawności ocen prawnych dokonywanych na gruncie art. 759 § 2 k.p.c. znajduje się poza zakresem kognicji Trybunału Konstytucyjnego. W związku z tym nie mieści się w ramach kompetencji Trybunału ocenianie słuszności orzeczenia sądowego, w którym obciążono skarżącego zobowiązaniami poprzednika na stanowisku komornika sądowego w ustalonych przez sąd okolicznościach faktyczno-prawnych, czego skarżący domagał się w podjętej drodze odwoławczej i czego w istocie domagał się również drogą badanej skargi konstytucyjnej. Poza zakresem właściwości Trybunału znajduje się także sugerowanie optymalnych rozstrzygnięć sądowych w indywidualnych sprawach lub odpowiednich rozwiązań legislacyjnych oraz tym bardziej wskazywanie podmiotu, który powinien być odpowiedzialny za zobowiązania byłego komornika, w zależności od uwarunkowań danego postępowania egzekucyjnego.

6. Trybunał podtrzymuje jednocześnie stanowisko wyrażone w wyroku z 13 października 2015 r., sygn. P 3/14 (OTK ZU nr 9/A/2015, poz. 145), że komornik sądowy jest „funkcjonariuszem publicznym, któremu ustawa powierza realizację określonych zadań państwa, m.in. w zakresie wykonywania orzeczeń sądowych. Forma i sposób realizacji tych zadań uregulowane są w normach o charakterze publicznoprawnym (...), a stosunek zachodzący w postępowaniu egzekucyjnym pomiędzy wierzycielem, na którego wniosek wszczęto to postępowanie, a komornikiem, który je prowadzi jako organ egzekucyjny, jest stosunkiem o charakterze publicznoprawnym (zob. uchwała SN z 22 października 2002 r., sygn. akt III CZP 65/02, OSNC nr 7-8/2003, poz. 100). (...) Choć komornik ponosi ryzyko finansowe swojej działalności, nie ma statusu przedsiębiorcy. Poddany jest uregulowaniom ograniczającym swobodę działalności i wykluczającym kierowanie się zasadą maksymalizacji zysku. (...) Nie przysługuje mu więc prawo profilowania działalności i podejmowania egzekucji stosownie do prognozowanych szans jej powodzenia”.

7. Reasumując, Trybunał wskazuje, że przepis stanowiący podstawę ostatecznego rozstrzygnięcia w analizowanej sprawie stanowi, iż celem zarządzeń wydawanych komornikowi przez sąd jest zapewnienie należytego wykonania egzekucji oraz usuwanie spostrzeżonych uchybień. Nie może przy tym budzić wątpliwości, że należyte wykonywanie egzekucji nie musi oznaczać wydawania rozstrzygnięć sądowych korzystnych z punktu widzenia komornika, a więc funkcjonariusza publicznego o szczególnym statusie publicznoprawnym. Odnosząc powyższe do badanej sprawy Trybunał ustalił, że drogą skargi konstytucyjnej skarżący komornik domagał się oceny interpretacji i zastosowania prawa polemizując z niekorzystnym orzeczeniem sądowym wydanym w jego indywidualnej sprawie. Trybunał przypomina, że nie jest organem wymiaru sprawiedliwości i nie jest także kolejnym organem legitymowanym do badania prawidłowości wydanego rozstrzygnięcia w toku instancji.

8. W świetle powyższych ustaleń Trybunał stwierdził, że uzasadnienie zarzutu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw załączone do badanej skargi sprowadza się do polemiki z niekorzystnym rozstrzygnięciem sądowym oraz do rozważań i postulatów skarżącego *de lege ferenda*. Nie zawiera jednocześnie argumentów, które uprawdopodobniają nie-

zgodność zachodzącą między kwestionowanym przepisem a normami zawartymi we wskazanych wzorcach kontroli. W tym stanie rzeczy uzasadnienie skargi jako formalnie wadliwe należało zakwalifikować jako pozorne, równoznaczne z jego brakiem, co stanowi podstawę umorzenia postępowania z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku.

Mając na względzie powyższe, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.